

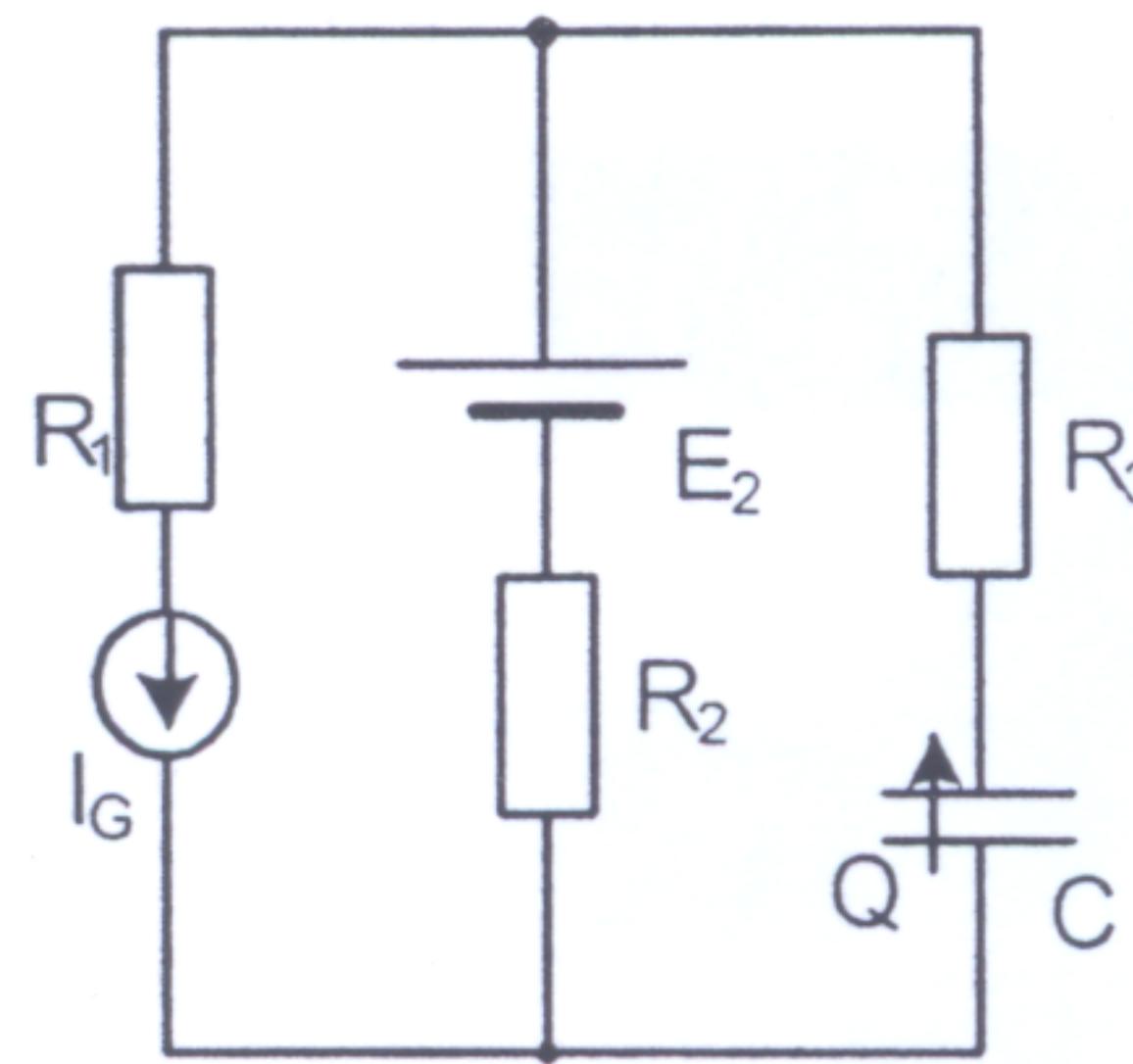
Elektrotehnika

15. jun 2016.

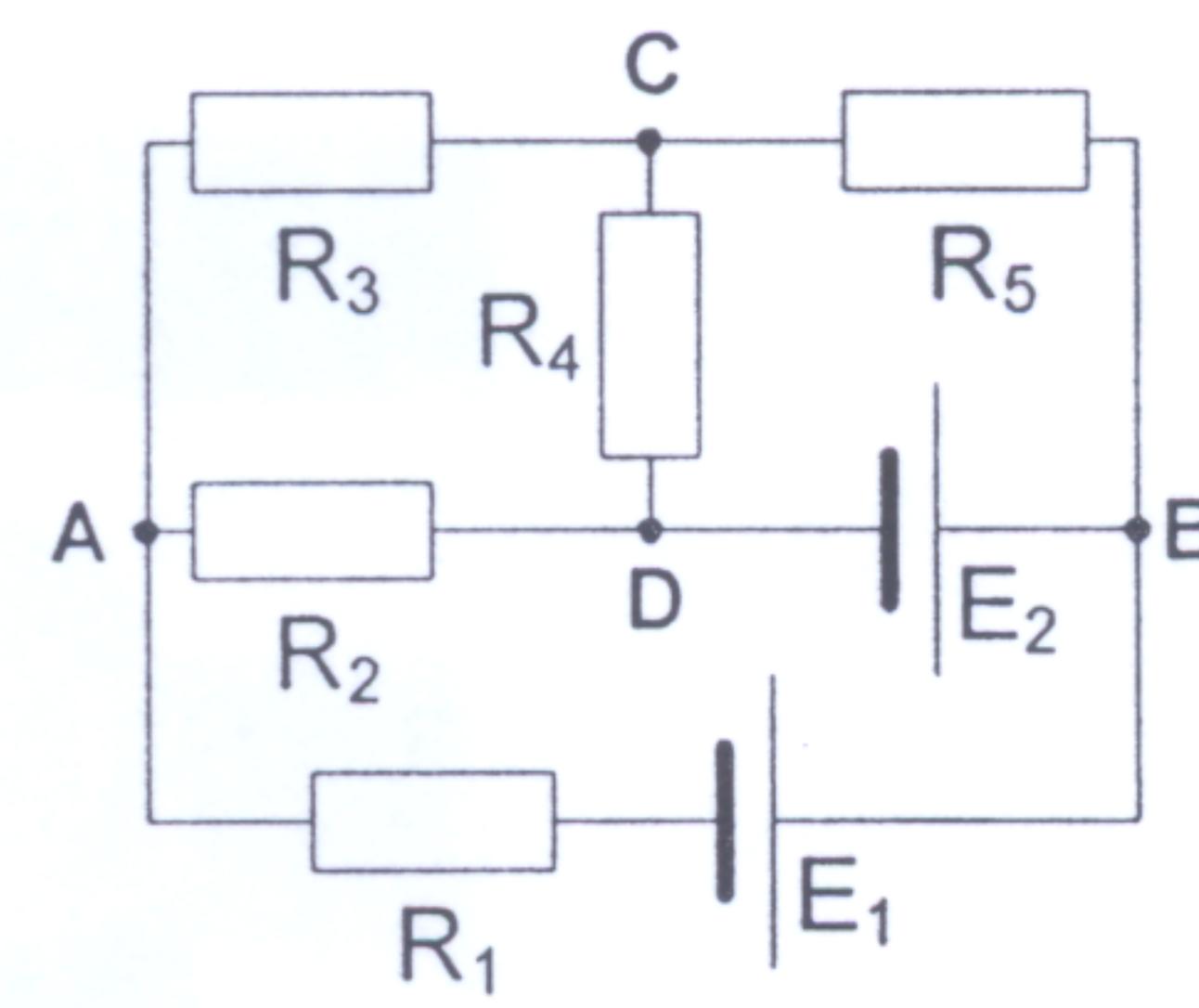
1. U kolu na Slici 1 poznato je: $R_1 = 1\Omega$, $R_2 = 2\Omega$, $R_3 = 3\Omega$, $C = 200\text{pF}$, $I_G = 2\text{A}$, $E_2 = 2\text{V}$.

a) Odrediti količinu nanelektrisanja Q kojom je opterećen kondenzator C . (9 poena)

b) Odrediti dielektričnu konstantu ϵ i električno polje K u dielektriku kondenzatora, ako je C pločasti kondenzator površine ploča $S = 10\text{cm}^2$ i rastojanja između ploča $d = 0.1\text{mm}$. (6 poena)

Slika 1

Slika 2

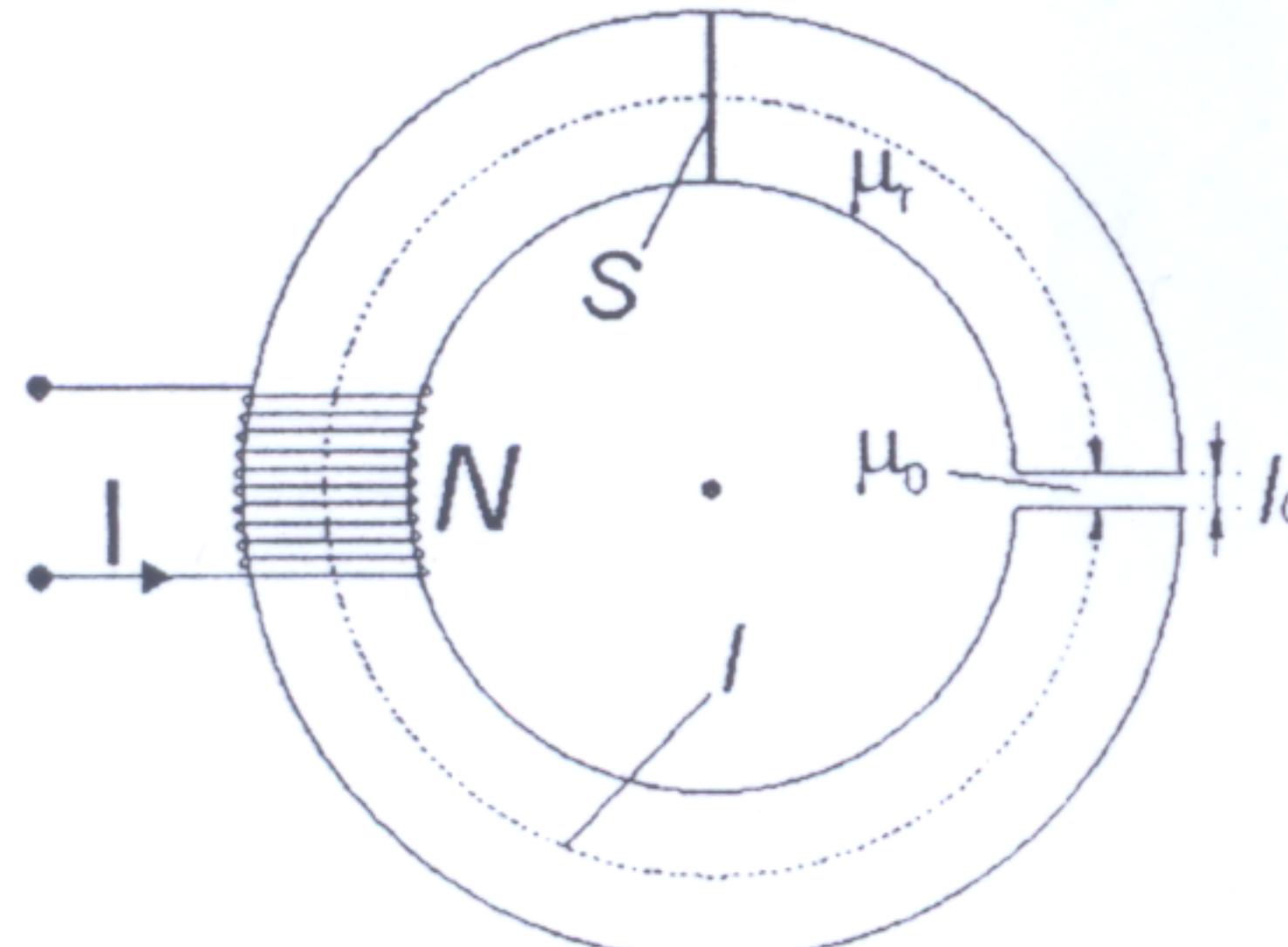
2. U kolu jednosmerne struje sa Slike 2 pimenom Tevenenove teoreme izračunati napon U_{BA} . Poznato je:

$E_1 = 27\text{V}$, $E_2 = 10\text{V}$, $R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = R_5 = 30\Omega$. (25 poena)

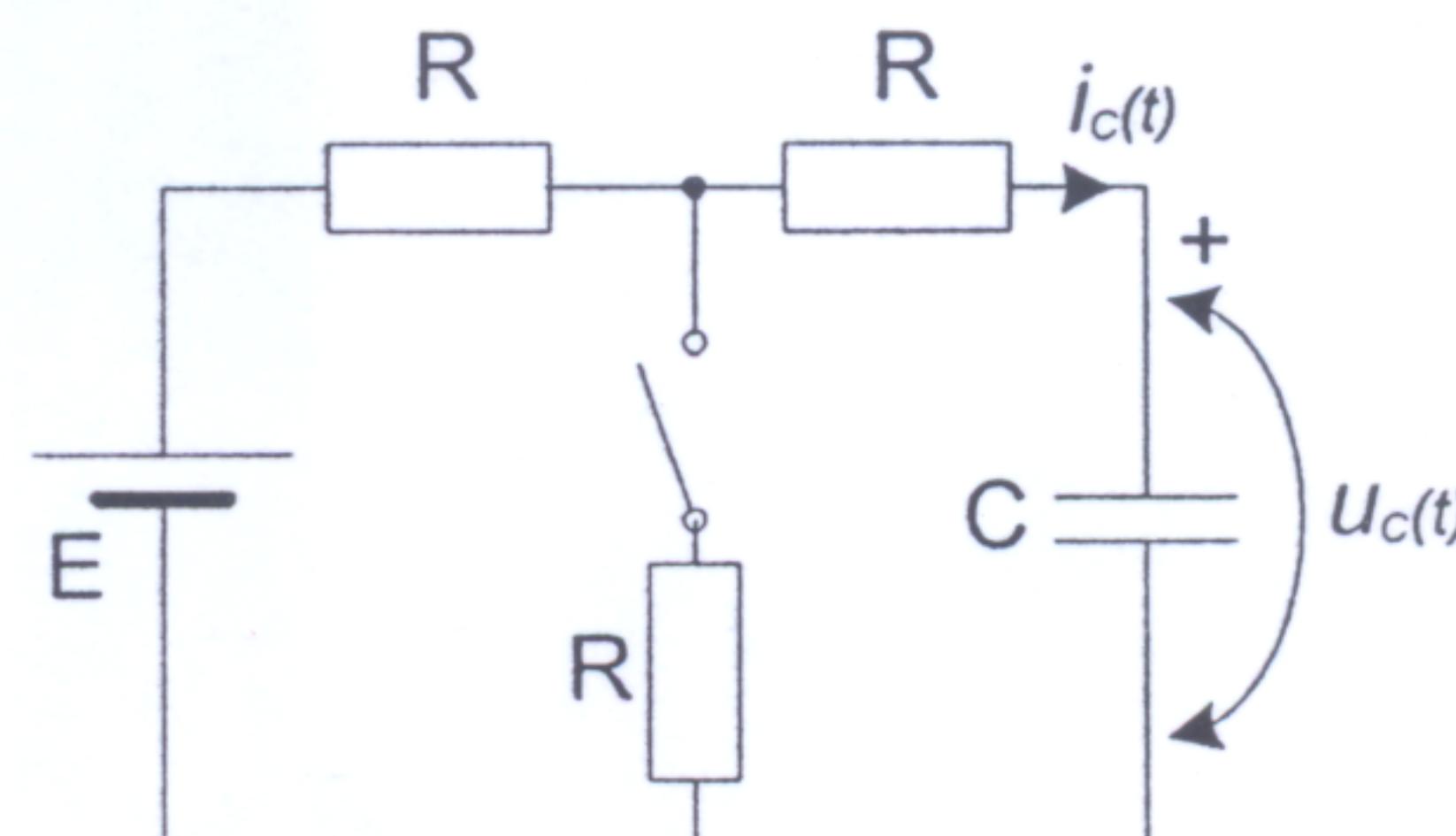
3. Na torus relativnog magnetnog permeabiliteta $\mu_r = 2000$, dužine srednje linije $l = 200\text{cm}$, površine poprečnog preseka $S = 10\text{cm}^2$ i debljine vazdušnog procepa $l_0 = 0.2\text{mm}$, namotan je provodnik sa $N = 300$ navojaka, kao što je prikazano na Slici 3.

a) Kroz namotaj protiče struja intenziteta $I = 1\text{A}$. Odrediti intenzitet vektora jačine magnetnog polja i vektora magnete indukcije u vazdušnom procepu. (12 poena)

b) Odrediti induktivnost i energiju magnetnog polja kabela. (8 poena)

Slika 3

Slika 4

4. U kolu na Slici 4, poznate su vrednosti elemenata: $E = 30\text{V}$, $R = 10\Omega$, $C = 5\text{nF}$. Prekidač je otvoren i u kolu je uspostavljeno stacionarno stanje. U trenutku $t = 0$, prekidač se zatvara.

a) Odrediti izraze za struju i napon kondenzatora nakon zatvaranja prekidača, i nacrtati odgovarajuće vremenske dijagrame. (15 poena)

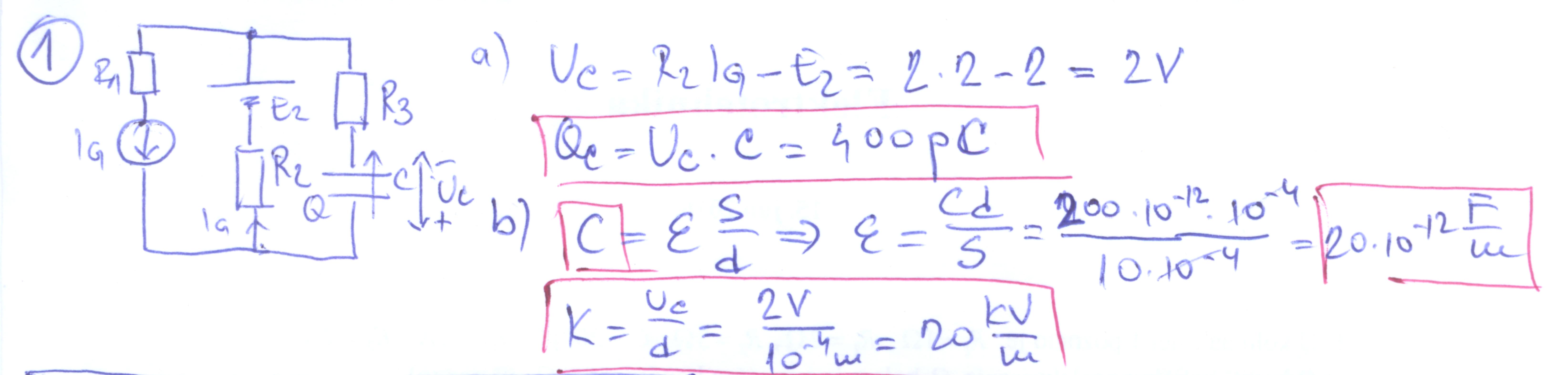
b) Odrediti vrednost struje kondenzatora u trenutku $t_1 = 50\text{ns}$. (5 poena)

5. Dva prijemnika vezana su paralelno i priključena na naizmenični napon efektivne vrednosti $U = 10\text{V}$. Kompleksna impedansa prvog prijemnika iznosi $\bar{Z}_1 = 1 + j\Omega$. Drugi prijemnik ima reaktivnu snagu $Q_2 = -45\text{VAr}$ i prividnu snagu $S_2 = 75\text{VA}$.

a) Odrediti efektivne vrednosti struja I_1 i I_2 u prijemnicima. (8 poena)

b) Odrediti ukupnu aktivnu, ukupnu reaktivnu i ukupnu prividnu snagu celokupnog potrošača. (8 poena)

c) Odrediti efektivnu vrednost struje koju paralelna veza potrošača uzima iz mreže. (4 poena)

②

$E_T = U_{BA} = E_2 + R_2 I_2$

$E_T = E_2 - R_2 \cdot \frac{E_2}{5R} = E_2 - R \frac{E_2}{5R}$

$E_T = E_2 - \frac{E_2}{5} = \frac{4}{5} E_2 \neq$

$E_T = \frac{4}{5} E_2 = 8V$

$(R_3 + R_5) I_I + R_4 I_{II} = E_2$

$R_4 I_I + (R_2 + R_3 + R_4) I_{II} = 0$

$2R I_I + R I_{II} = E_2$

$R I_I + 3R I_{II} = 0$

$I_I = -3I_{II}$

$-6R I_{II} + R I_{II} = E_2$

$I_I = -3I_{II}$

$-5R I_{II} = E_2 \Rightarrow I_{II} = -\frac{E_2}{5R}$

$I_I = \frac{3E_2}{5R}$

$R_T:$

$R_T = ((R_4 || R_5) + R_3) || R_2 = (R || R + R) || R = (\frac{R}{2} + R) || R$

$R_T = \frac{\frac{3R}{2} \cdot R}{\frac{3R}{2} + R} = \frac{3R}{5R} = \frac{3}{5} R \Rightarrow R_T = \frac{3}{5} R = 18 \Omega$

$I = \frac{E_1 - E_T}{R_1 + R_T} = \frac{27 - 8}{30 + 18} = \frac{19}{48} A$

$U_{BA} = E_1 - R_1 I = 27 - 30 \cdot \frac{19}{48} = \frac{27 \cdot 8 - 19 \cdot 5}{8} = 15,125 V$

③

$H_0 + Hl = NI$

a) $\frac{B_{lo}}{\mu_0} + \frac{Bl}{\mu_0 \mu_r} = NI$

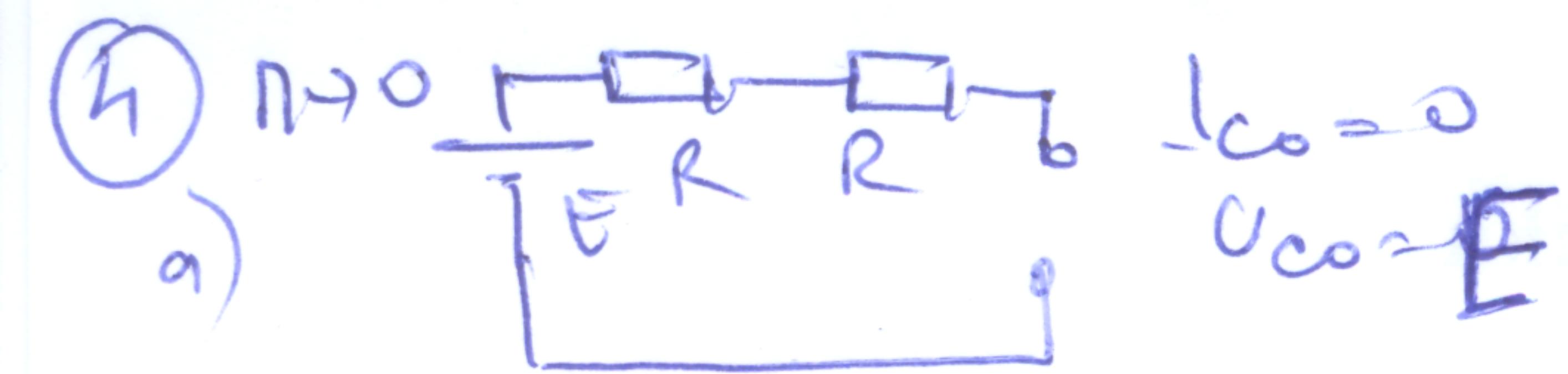
$B = \frac{\mu_0 NI}{\mu_0 + \mu_r \mu_r}$

$B = \frac{4 \cdot 10^{-7} \cdot 300 \cdot 1}{0,2 \cdot 10^{-3} + \frac{200 \cdot 10^{-2}}{2000 \cdot 10^{-2}}} = \frac{4 \cdot 10^{-7} \cdot 300 \cdot 1}{0,2 \cdot 10^{-3} + 10 \cdot 10^{-3}} = \frac{12 \cdot 10^{-5}}{2 \cdot 10^{-4} + 10 \cdot 10^{-4}} = \frac{12 \cdot 10^{-5}}{12 \cdot 10^{-4}} = 1,011 T = B$

$H_0 = \frac{B}{\mu_0} = \frac{0,1}{4 \cdot 10^{-7}} = \frac{10^6}{4} = 25 \cdot 10^{-4} \frac{A}{m}$

b) $L = \frac{N \Phi}{I} = \frac{NBS}{I} = \frac{300 \cdot 0,1 \cdot 10 \cdot 10^{-4}}{1} = 3 \cdot 10^{-2} H = L$

$W = \frac{1}{2} LI^2 = \frac{1}{2} \cdot 30m \cdot 1 = [15m] = W$

$$\text{N>3}$$

$$E_T = R_T \cdot i_C + U_C = 0$$

$$i_C = C \frac{dU_C}{dt}$$

$$E_T = R \cdot \frac{E}{2R} = \frac{E}{2}$$

$$R_T = R + R \parallel R = \frac{3R}{2}$$

$$RC = R_T C = \frac{3RC}{2} = 7.5 \mu S$$

$$K = \frac{E_T}{RTC}$$

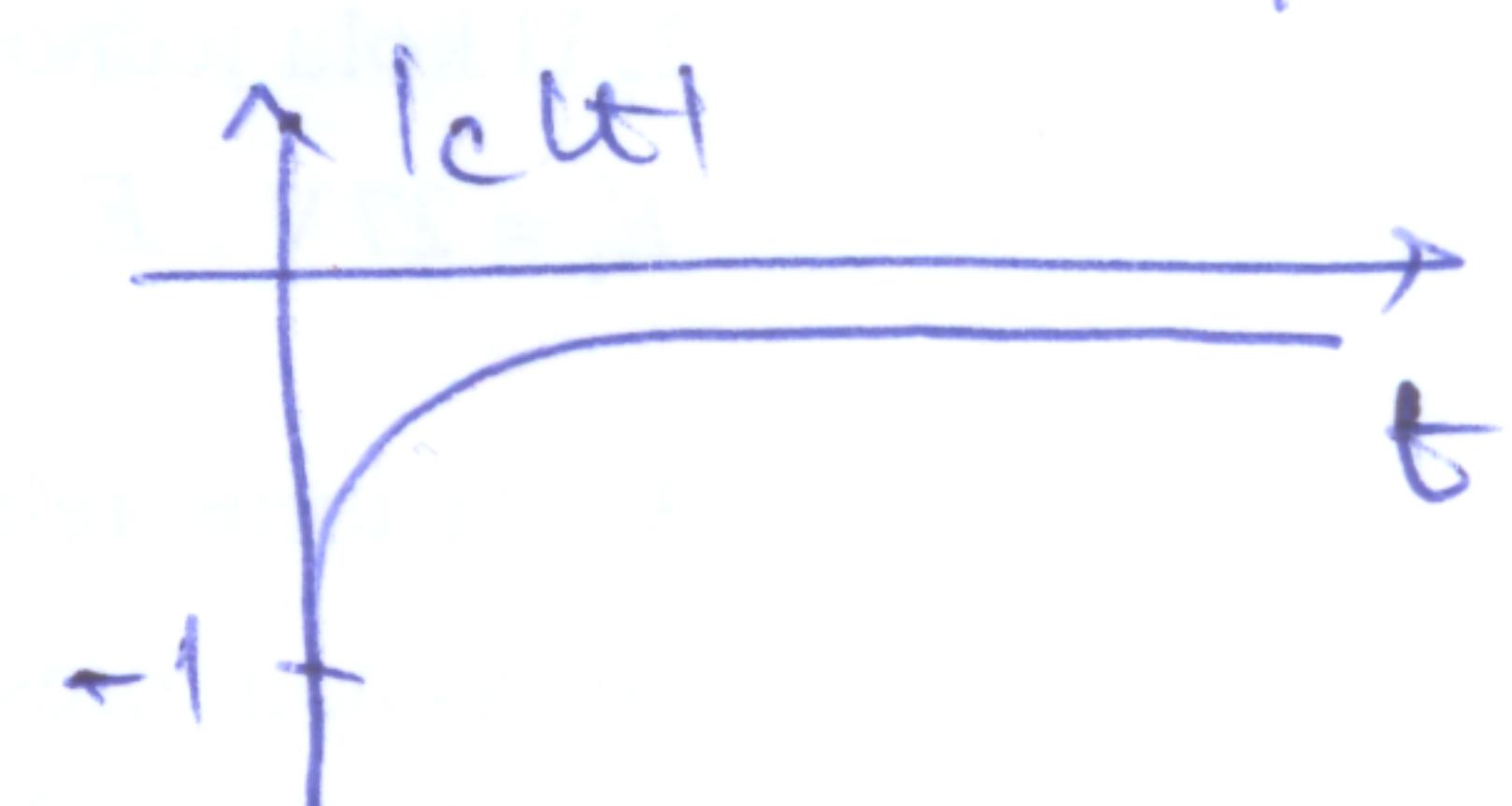
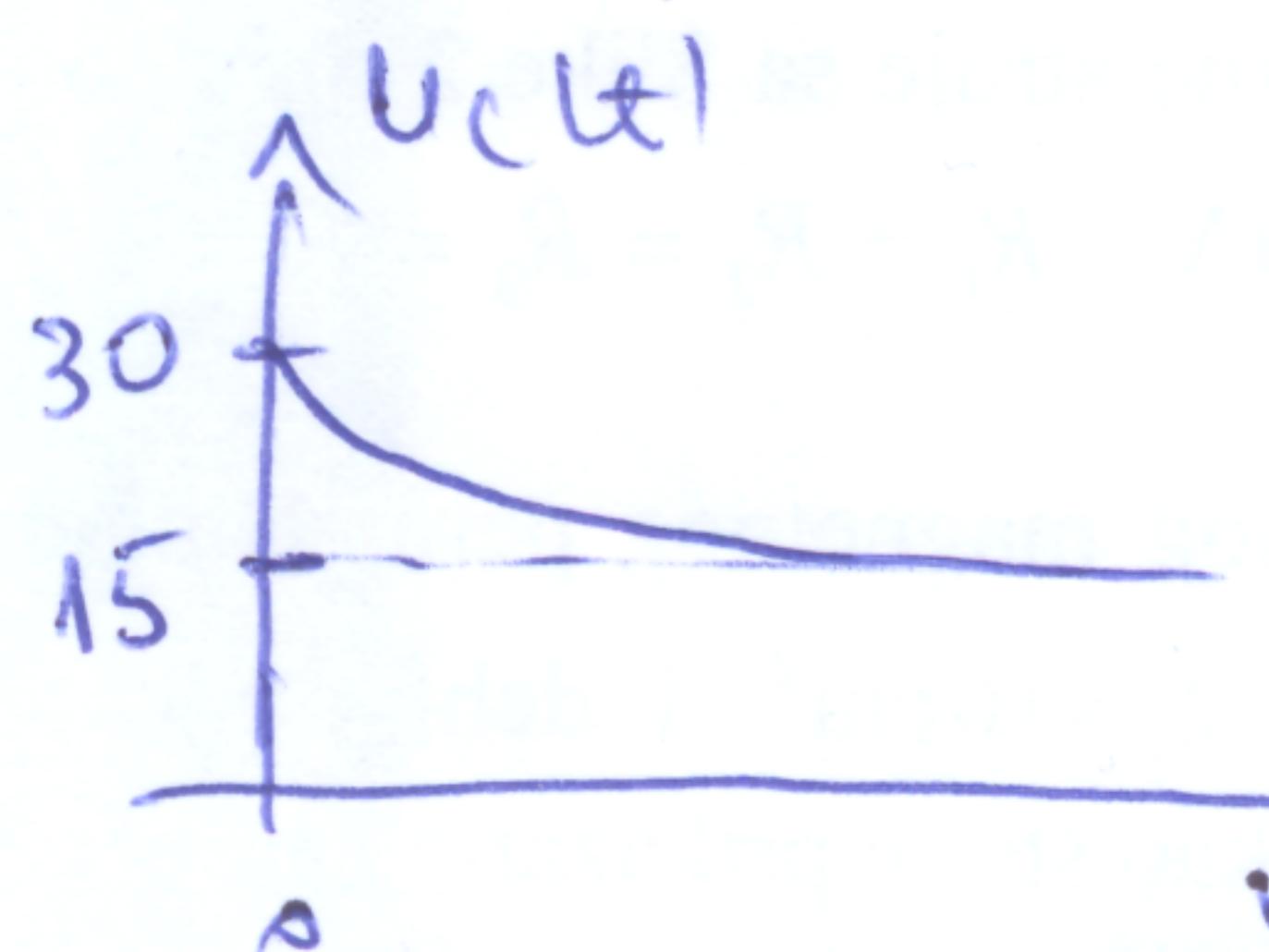
$$E_T - R_T C \frac{dU_C}{dt} - U_C = 0$$

$$\frac{dU_C}{dt} + \frac{U_C}{R_T C} = \left(\frac{E_T}{R_T C} \right) = K$$

$$U_C(t) = A e^{-Kt} + B$$

$$B = K \cdot T = \frac{E_T}{R_T C} \cdot R_T C = E_T = \frac{E}{2}$$

$$A + B = U_{C0} = E \Rightarrow A = E - B = \frac{E}{2}$$

b) $i_C(t_1 = 50\text{ms}) = -e^{-\frac{t}{\tau}} = -e^{-\frac{50\text{ms}}{7.5\mu\text{s}}} = -e^{-2/3} = -0.1513 \text{ A} = i_C(t_1)$

a) $Z_1 = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2} \Omega$

$$I_1 = \frac{U}{Z_1} = \frac{10}{\sqrt{2}} = 5\sqrt{2} \text{ A}$$

$$I_2 = \frac{S_2}{U} = \frac{75}{10} = 7.5 \text{ A}$$

b) $P_1 = P_1 I_1^2 = 1 \cdot (5\sqrt{2})^2 = 50 \text{ W}$

$$Q_1 = Q_1 I_1^2 = 1 \cdot (5\sqrt{2})^2 = 50 \text{ VAR}$$

$$P_2 = \sqrt{S_2^2 - Q_2^2} = 60 \text{ W}$$

$$Q_2 = -45 \text{ VAR}$$

$$P = P_1 + P_2 = 110 \text{ W}$$

$$Q = Q_1 + Q_2 = 5 \text{ VAR}$$

$$S = \sqrt{P^2 + Q^2} = \sqrt{110^2 + 5^2} = \sqrt{12250} = 110.13 \text{ VA}$$

c) $I = \frac{S}{V} = \frac{5\sqrt{485}}{10} = \frac{\sqrt{485}}{2} = 11.01 \text{ A} = I$